

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 7 december 2022 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van de werkelijk gemaakte elektriciteitskosten (stroomkosten) voor gebruik van de zuurstofconcentrator.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op hulpmiddelenzorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoeker op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzekerde

Verzekerde is een in 1954 geboren vrouw en gebruikt sinds augustus 2021, 24 uur per dag de Invacare® Perfecto2™ V. zuurstofconcentrator.

Verzoeker, de echtgenoot van verzekerde, heeft verweerder verzocht de daadwerkelijke elektriciteitskosten van het gebruik van de zuurstofconcentrator te vergoeden. Daarbij verwijst verzoeker naar artikel 2.9, tweede lid, van de Regeling zorgverzekering (Rzv), waar de aanspraak op vergoeding van stroomkosten ingeval van zuurstofapparatuur is geregeld. Daarnaast wijst verzoeker op de website van het Zorginstituut, waar staat dat de stroomkosten voor het gebruik van een zuurstofapparaat of zuurstofconcentrator volledig worden vergoed vanuit de basisverzekering.

Volgens verzoeker is er over de periode van augustus tot en met december 2021 te weinig vergoeding voor stroomkosten ontvangen en daarom verzoekt hij een nabetaling met terugwerkende kracht.

Ook geeft verzoeker aan dat zijn energiecontract per februari 2023 afloopt, waardoor de stroomkosten een veelvoud van de huidige kosten zullen zijn. Verzoeker wil duidelijkheid wat voor vergoeding er van verweerder verwacht mag worden per februari 2023.

Verweerder heeft het verzoek om de stroomkosten volledig te betalen afgewezen, omdat er alleen aanspraak bestaat op een reële tegemoetkoming. Volgens verweerder is de hoogte van de compensatie voor de vergoeding van de stroomkosten in eerste instantie een verantwoordelijkheid van het ministerie van

Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS). Ook geeft verweerder aan dat het een ondoenlijke administratieve last is om de exacte hoogte van de compensatie bij stroomkosten in elk individueel geval te beoordelen in verband met de verschillende energiecontracten, het type apparaat en de mate waarin een persoon het beademingsapparaat inzet. Verweerder heeft de maximale vergoeding voor verzoeker vastgesteld op € 0,95 per dag.

Op 17 maart 2022 zijn er Kamervragen gesteld over de hoogte van de vergoeding voor stroomkosten van zuurstofapparaten. In reactie hierop geeft de minister van VWS in zijn brief van 9 mei 2022 – zoals tevens is opgenomen in het dossier – aan dat het hier formeel gaat om een tegemoetkoming en de hoogte daarvan lastig te bepalen is. Verzoeker merkt op dat de minister in zijn beantwoording niet spreekt van ‘de stroomkosten bij gebruik van zuurstofapparatuur’, maar ten onrechte enkel ingaat op ‘de stroomkosten bij gebruik van mechanische ademhalingsondersteuning’. Dit terwijl de vragen juist zijn gericht op de stroomkosten bij gebruik van zuurstofapparatuur. Daarmee negeert de minister volgens verzoeker het verschil in vergoeding voor beide hulpmiddelen en hetgeen het Zorginstituut hierover aangeeft op de website.

Juridisch kader

Aanspraak op zuurstofapparatuur

In artikel 2.6, onderdeel b, juncto artikel 2.9 van de Rzv ‘uitwendige hulpmiddelen voor het geheel of gedeeltelijk opheffen van de gevolgen van stoornissen in de functie van het ademhalingsstelsel, met inbegrip van stoffen die met behulp van deze hulpmiddelen worden toegediend’ is de aanspraak op zuurstofapparatuur geregeld.

Volgens artikel 2.9, tweede lid, van de Rzv bestaat ook recht op vergoeding van stroomkosten bij zuurstofapparatuur.

Kosten van normaal gebruik

Volgens artikel 2.9, tweede lid, van het Besluit zorgverzekering (Bzv) komen de kosten van normaal gebruik van hulpmiddelen voor rekening van verzekerde, tenzij bij ministeriële regeling anders is bepaald.

Onder ‘kosten van normaal gebruik’ moet volgens de Centrale Raad van Beroep worden verstaan kosten die inherent zijn aan het gebruik van het hulpmiddel overeenkomstig zijn bestemming. Het gaat dan bijvoorbeeld om stroomkosten, kosten van batterijen of inzetvloeistof bij contactlenzen. In deze uitspraak was ook sprake van normaal gebruik wanneer het apparaat op medisch voorschrift gedurende 24 uur per dag op de hoogste stand wordt gebruikt, ook al is er een hoger dan gemiddeld batterij-verbruik.¹

Vergoeding stroomkosten bij zuurstofapparatuur (uitzondering als bedoeld in artikel 2.9, tweede lid, van het Bzv)

In de toelichting op de Rzv staat vermeld dat de hulpmiddelenzorg uit paragraaf 1.4 van de Rzv in principe niet omvat de vergoeding van energiekosten, zoals gebruik van elektriciteit, batterijen en oplaadapparatuur. Indien energiekosten bij bepaalde hulpmiddelen wel voor vergoeding in aanmerking komen, is dit uitdrukkelijk vermeld.² In artikel 2.9, tweede lid, van de Rzv staat dat ingeval van zuurstofapparatuur, de zorg tevens vergoeding van stroomkosten omvat.

¹ Uitspraak CRvB, 15-12-1988, nr. ZFW1987/28. [Kennis Gebundeld \(Kennis over Verstrekkingengeschillen Zvw\) | Standpunt | Zorginstituut Nederland](#), p. 142-143.

² [Staatscourant 2005, 171 pag. 15 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#).

Achtergrond vergoeding stroomkosten

Bij het van kracht worden van de Rzv, per 1 januari 2006, was de aanspraak op zuurstofapparatuur nog niet functiegericht omschreven. Artikel 2.6 van de Rzv bepaalde dat aanspraak bestond op zuurstofapparatuur als bedoeld in artikel 2.27. Artikel 2.27 van de Rzv bepaalde vervolgens dat deze aanspraak omvatte: "zuurstofapparaten met de daarbij behorende zuurstof" en "zuurstofconcentratoren met toebehoren *en vergoeding van stroomkosten*".

In de toelichting op artikel 2.27 van de Rzv³ staat het volgende over de in dat artikel genoemde stroomkosten:

Zuurstofapparaten dan wel zuurstofconcentratoren met toebehoren zijn voorzieningen verstaan, waarmee rechtstreekse zuurstoftoediening mogelijk is. De apparatuur kan al dan niet draagbaar zijn. Eén van de redenen dat de aanspraak niet alleen zuurstofapparaten en zuurstof, maar ook zuurstofconcentratoren omvat, is dat in gevallen dat bij het gebruik van een zuurstofapparaat een groot aantal zuurstofflessen noodzakelijk is, de verschaffing van een zuurstofconcentrator voor de verzekering op enig moment een kostenverlagend effect heeft. De zorgverzekeraar bepaalt of een zuurstofapparaat dan wel een zuurstofconcentrator aangewezen is. Dit maakt onderdeel uit van de doeimaticheidsafweging van de zorgverzekeraar. De elektriciteitskosten in verband met het gebruik van een zuurstofconcentrator komen voor rekening van de zorgverzekering, omdat het niet redelijk wordt geacht de verzekerde met extra kosten te belasten wanneer de verschaffing van een concentrator in vergelijking met een zuurstofapparaat voor de verzekering voordeliger is.

Bij wijziging van de Rzv is de aanspraak op zuurstofapparatuur met ingang van 1 januari 2010 aangepast. De aanspraak is sindsdien meer functioneel omschreven en geregeld in artikel 2.6, onderdeel b, juncto artikel 2.9 van de Rzv. Het huidige artikel 2.9 lid 2 van de Rzv bepaalt:

De zorg, bedoeld in het eerste lid, omvat in geval van zuurstofapparatuur tevens vergoeding van stroomkosten.

Zoals uit lid 2 blijkt, omvat de zorg "tevens vergoeding van stroomkosten". De wetgever gebruikt dezelfde formulering als in het oude artikel 2.27 van de Rzv, namelijk 'vergoeding van..'. De vergoeding geldt niet meer alleen bij gebruik van zuurstofconcentratoren, maar bij zuurstofapparatuur. In de toelichting bij de Rzv wordt niets vermeld over de stroomkosten.

Redelijkerwijs zijn aangewezen op

Artikel 2.1, derde lid, van het Bzv bepaalt dat een verzekerde slechts recht heeft op een vorm van zorg of een dienst indien hij daarop naar aard en inhoud redelijkerwijs is aangewezen.

Beoordeling

De informatie in het dossier is juridisch beoordeeld.

In geschil is de vraag of verzoeker aanspraak heeft op volledige vergoeding van de stroomkosten in verband met het gebruik van de zuurstofconcentrator.

Volgens verzoeker dient verweerder de stroomkosten volledig te vergoeden op grond van artikel 2.9, tweede lid, van de Rzv. Verweerder geeft aan dat alleen aanspraak bestaat op een reële tegemoetkoming in de stroomkosten.

³ [Staatscourant 2005, 171 pag. 15 | Overheid.nl > Officiële bekendmakingen \(officielebekendmakingen.nl\)](#).

Verschil in vergoeding stroomkosten ingeval van zuurstofapparatuur en mechanische ademhalingsondersteuning

Om te kunnen bepalen of in dit geschil aanspraak bestaat op vergoeding dan wel tegemoetkoming, is het belangrijk het onderscheid tussen een zuurstofapparatuur en mechanische ademhalingsondersteuning in de thuissituatie op te helderen. Het Zorginstituut merkt op dat de uitleg over de verschillende vergoedingen van de genoemde hulpmiddelen in antwoord op de Kamervragen tot verwarring leidt bij verzoeker. Dit geschil heeft verder geen betrekking op de mechanische ademhalingsondersteuning.

Een zuurstofapparaat voorziet een persoon die nog zelfstandig kan ademen van extra zuurstof. Dit kan bijvoorbeeld nodig zijn vanwege problemen met de longen. De toediening van extra zuurstof ondersteunt daarmee de ademhaling van een persoon. Zuurstofapparatuur valt onder de te verzekeren prestatie 'hulpmiddelenzorg'. Ingeval van zuurstofapparatuur is in artikel 2.9, tweede lid, van de Rzv expliciet vastgesteld dat de verzekerde recht heeft op vergoeding van stroomkosten.

Bij mechanische ademhalingsondersteuning in de thuissituatie is sprake van een andersoortig apparaat om te beademen. Dit apparaat is bedoeld voor personen die niet zelfstandig kunnen (blijven) ademhalen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn vanwege zwakke ademhalingsspieren ten gevolge van een spierziekte. De mechanische ademhalingsondersteuning valt onder de te verzekeren prestatie 'geneeskundige zorg' en valt daarmee buiten het bereik van artikel 2.9, tweede lid, van de Rzv. De aanspraak kan door de aanbieder gedeclareerd worden via de DBC 'thuisbeademing'. Verzekerden die gebruik maken van mechanische ademhalingsondersteuning in de thuissituatie hebben recht op een tegemoetkoming in de elektriciteitskosten.⁴

Volledige vergoeding als uitgangspunt

Het Zorginstituut baseert zich op de wetsgeschiedenis van de Rzv om te beoordelen of aanspraak bestaat op volledige vergoeding van de stroomkosten.

Gelet op de formulering van het huidige artikel 2.9, tweede lid, van de Rzv, de formulering van het oude artikel 2.27 van de Rzv en de toelichting op het oude artikel 2.27 van de Rzv, concludeert het Zorginstituut dat het moet gaan om volledige vergoeding van de stroomkosten. De tekst spreekt van een vergoeding, en niet van een tegemoetkoming in de kosten of een gedeeltelijke vergoeding. Uit de toelichting op artikel 2.27 van de Rzv blijkt dat de wetgever het niet redelijk vindt om de verzekerde te belasten met extra kosten voor stroom bij zuurstofapparatuur/ zuurstofconcentratoren. Ook dat wijst er op dat het gaat om volledige vergoeding. Bij de aanpassing van de aanspraak op zuurstofapparatuur in de Rzv per 1 januari 2010 heeft de wetgever wederom opgenomen dat het om vergoeding gaat. Er is geen aanwijzing dat de visie van de wetgever met betrekking tot het vergoeden van stroomkosten is gewijzigd naar een gedeeltelijke vergoeding of tegemoetkoming naar eigen goedgevoelen van de zorgverzekeraar.

Het uitgangspunt is volledige vergoeding voor gebruik van zuurstofapparatuur of een zuurstofconcentrator. Het is de verantwoordelijkheid van zorgverzekeraars om hier in de praktijk uitvoering aan te geven. Het Zorginstituut gaat niet over de uitvoering.

---

⁴ Het Zorginstituut heeft eerder advies uitgebracht over de tegemoetkoming in de elektriciteitskosten voor gebruik van mechanische ademhalingsondersteuning (zaaknummer: 2021003551).

In het kader van ontvangen signalen over de uitvoerbaarheid van de volledige vergoeding heeft het Zorginstituut de tekst op hun website als volgt aangepast:

Ook de elektriciteitskosten (stroomkosten) voor het gebruik van een zuurstofapparaat of zuurstofconcentrator worden vergoed vanuit de basisverzekering. Het uitgangspunt hierbij is een volledige vergoeding van de stroomkosten van een zuurstofapparaat of zuurstofconcentrator. Dit houdt in dat zorgverzekeraars een zo reëel mogelijke vergoeding moeten vaststellen, rekening houdend met de ontwikkelingen op de energiemarkt. Het Zorginstituut kan verder geen uitspraak doen over wat een reële vergoeding is. Het is aan de zorgverzekeraars om hier verdere invulling aan te geven.

Het Zorginstituut heeft begrepen dat zorgverzekeraars omwille van uitvoerbaarheid een tarief hanteren voor de voorgeschreven gebruiksduur waarmee is beoogd een reële vergoeding te geven voor de *werkelijke* kosten. Het is lastig om per individueel geval te bepalen welke kosten van een energierekening aan het gebruik van een zuurstofconcentrator kunnen worden toegeschreven. Het door verweerder gehanteerde dagtarief raakt direct aan de indicatie van verzekerde, omdat hierbij wordt uitgegaan van een gemiddelde gebruiksduur per dag. Dit betekent voor de groep verzekerden die aangewezen is op langdurig gebruik van een zuurstofconcentrator per dag, bijvoorbeeld 24 uur, dat niet meer gesproken kan worden van een volledige vergoeding maar van een tegemoetkoming dan wel gedeeltelijke vergoeding.

Conclusie

De aanspraak als bedoeld in artikel 2.9, tweede lid, van de Rzv betreft een volledige vergoeding van de stroomkosten bij gebruik van een zuurstofapparaat of zuurstofconcentrator.

Het advies

Gelet op al het voorgaande adviseert het Zorginstituut het volgende:

Verzoeker kan ten laste van de basisverzekering aanspraak maken op de werkelijk gemaakte stroomkosten in verband met het gebruik van de Invacare® Perfecto2™ V. zuurstofconcentrator in de thuissituatie. Het is de verantwoordelijkheid van verweerder om hier in de praktijk uitvoering aan te geven.